

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคอเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑

แปล โดยพยัญชนะ

๑. วิปสุตีสพลสุต กาลสมิ หิ มหาเอกสาฎกพราหมโณ นาม
อโหสิฯ อมฺปน เอตฺรหิ สาวตฺถิยฺ จูเพกสาฎโก นามฯ คสุตฺ หิ เอโก
นิวาสนสาฎโก อโหสิ พฺราหฺมณิยาปิ เอโก อุภินฺนํปิ เอกเมว ปารุปนํฯ
พหิคมนกาล พฺราหฺมโณ วา พฺราหฺมณิ วา ตํ ปารุปติฯ อเอกทิวสํ วิหาร
ธมฺมสุตฺวาน โฆสิตฺ พฺราหฺมโณ อาท โภติ ธมฺมสุตฺวานํ โฆสิตํ ก็ ทิว
ธมฺมสุตฺวานํ คมิสฺสตี อุทาทู รตฺตี ปารุปนสุตฺ หิ อกาเวน น สกฺกา อมฺเห
เอกโต คนฺตุนฺติฯ พฺราหฺมณิ สามิ อหํ ทิวา คมิสฺสามิตี สาฎกํ ปารุปีควา
อคมาสิฯ พฺราหฺมโณ ทิวสภากํ เกเห วิดีนาเมตฺวา รตฺตี คนฺตฺวา สดฺดู ปฺรโต
นิสินโน ธมฺมํ อสฺโสตีฯ อตฺตฺ สรรี ฝรมาณา ปณฺจวณฺณา ปิตฺติ อุปฺปชฺชิฯ
โส สดฺดถารํ ปุชฺติกาโม หุตฺวา สเจ อิมํ สาฎกํ ทสฺสามิ เนว พฺราหฺมณิยา
น มยฺหํ ปารุปนํ ภวิสฺสตีติ จินฺเตสิฯ อตฺตฺ มจฺเจรจิตฺตานํ สหสฺสํ
อุปฺปชฺชิ ปุเนกํ สทฺธาจิตฺตํ อุปฺปชฺชิ ตมฺปิ อภิภวนฺตํ ปุณ มจฺเจรสหสฺสํ
อุปฺปชฺชิฯ อิตฺตฺส พลวมจฺเจรํ พนฺธิควา คณฺหนฺตํ วิย สทฺธาจิตฺตํ
ปฏฺิพาหติเยวฯ คสุตฺ ทสฺสามิ น ทสฺสามิตี จินฺเตนฺตฺสฺเสว ปจฺมยาโม
วีตฺวตฺโตฯ ตโต มชฺฌิมยามเ สมฺปคฺเต ตสฺมีปิ ทาตุํ นาสฺกฺชิฯ ปจฺฉิมยาม
สมฺปคฺเต โส จินฺเตสิ มม สทฺธาจิตฺเตน มจฺเจรจิตฺเตน จ สทฺธิ ธุชฺฌนฺตฺสฺเสว
เทว ยามา วีตฺวตฺตา อิทํ มม เอกตฺกํ มจฺเจรจิตฺตํ วฑฺฒมานํ จตฺุหิ อปฺยาเข
สิสํ อุภฺชิปีตุํ น ทสฺสตี ทสฺสามิ สาฎกนฺติฯ โส มจฺเจรสหสฺสํ อภิภฺวิตฺวา
สทฺธาจิตฺตํ ปฺเรจาริกํ กตฺวา สาฎกํ อาทาย สดฺดู ปาทมฺูเล ชเปตฺวา ชิตํ เม
ชิตํ เมติ ติกฺขตฺตุํ มหาสทฺทมกาสิฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ราชฯ ปเสนทิโกสโล ฌมฺมํ สุฉนฺโต ตํ สทฺทํ สุตฺวา ปุจฺฉณ
 นํ ก็ กิร เตน จิตฺตุนฺติ อหฯ โส ราชปุริเสหิ ปุจฺฉิตฺโต คมคฺคํ อโรเจสิฯ
 ตํ สุตฺวา ราชฯ ทฺกฺกัรํ กตฺมํ พุราหุมนฺเนน สงฺกหฺมสฺส กริสฺสามิตี เอํกํ
 สาฏฺกยฺกํ ทาเปสิฯ โส คมฺปิ ตถาคคฺสฺเสว อทาสิฯ ปุณ ราชฯ เทว จตฺตาริ
 อฏฺฐ โสฬสาคิ ทฺวิกุณฺมํ กตฺวา ทาเปสิฯ โส ตานิปิ ตถาคคฺสฺเสว อทาสิฯ
 อถสฺส ราชฯ ทฺวตฺตีสยฺกานิ ทาเปสิฯ พุราหุมนฺโณ อคฺคโน อคฺคเหตฺวา
 ลทฺธํ ลทฺธํ วิสฺสชฺเชสิเยวาคิ วาทฺวิโมจฺนคฺคํ คโต เอํกํ ยฺกํ อคฺคโน เอํกํ
 พุราหุมนฺนิยาคิ เทว ยฺกานิ คเหตฺวา ตีส ยฺกานิ ตถาคคฺสฺเสว อทาสิฯ ราชฯ
 ปน คสฺมึ สคฺคตฺกขคฺคฺคฺมฺปิ ททฺนฺเต ปุณ ทาตุกาโม ว อโหสิฯ ปุพฺเพ
 มหาเอกสาฏฺกโก จตฺสฏฺฐิจิยา สาฏฺกยฺกฺเสว เทว อคฺคเหสิฯ อยฺมฺปน
 ทฺวตฺตีสยฺกคฺลทฺทกาเล เทว อคฺคเหสิฯ ราชฯ ราชปุริเส อาณาเปสิ ทฺกฺกัรํ
 ภาณ พุราหุมนฺเนน กตฺมํ อนฺเตปุเร มม เทว กมฺพลฺเล อหฺราเปยฺยาคาติฯ
 เต ตถา กริสฺสุฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ดังจะกล่าวโดยพิสดาร ชื่อ อ. พราหมณ์ชื่อว่ามหาเอกสาฎก ได้มีแล้ว ในกาลแห่งพระทศพลพระนามว่าวิปัสสี ฯ แต่ว่า อ. พราหมณ์ชื่อว่ามหาเอกสาฎก นี้ เป็นผู้ชื่อว่าจุฬสาฎก ได้เป็นแล้ว ในพระนครชื่อว่าสาวัตถี ในกาลนี้ ฯ ก็ อ. ผ้าเป็นเครื่องนุ่ง ผืนหนึ่ง ได้มีแล้ว แก่พราหมณ์นั้น อ. ผ้าเป็นเครื่องนุ่ง ผืนหนึ่ง ได้มีแล้ว แม้แก่นางพราหมณี อ. ผ้าเป็นเครื่องห่ม ผืนหนึ่ง นั้นเทียว ได้มีแล้ว แก่พราหมณ์และนางพราหมณี ท. แม้ทั้งสอง ฯ อ. พราหมณ์ หรือ หรือว่า อ. นางพราหมณี ย่อมห่ม ซึ่งผ้าเป็นเครื่องห่ม ผืนนั้น ในกาลเป็นที่ไปในภายนอก ฯ ครั้นภายหลัง ณ วันหนึ่ง ครั้นเมื่อการฟังซึ่งธรรม ในพระวิหาร อันบุคคล ปวาร้องแล้ว อ. พราหมณ์ กล่าวแล้วว่า คุณอนนางผู้เจริญ อ. การฟังซึ่งธรรม อันบุคคล ปวาร้องแล้ว อ. เธอ จักไป สู่ที่เป็นที่ฟังซึ่งธรรม ในเวลากลางวันหรือ หรือว่า อ. เธอ จักไป สู่ที่เป็นที่ฟังซึ่งธรรม ในเวลากลางคืน เพราะว่า อันเราท. ไม่อาจ เพื่ออันไป โดยความเป็นอันเดียวกัน เพราะความไม่มี แห่งผ้าเป็นเครื่องห่ม ดังนี้ ฯ อ. นางพราหมณี กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ นาย อ. ฉัน จักไป ในเวลากลางวัน ดังนี้ ห่มแล้ว ซึ่งผ้าสาฎก ได้ไปแล้ว ฯ

อ. พราหมณ์ ยังกาลอันเป็นส่วนแห่งวัน ให้น้อมลวงไปวิเศษแล้ว ในเรือน ไปแล้ว ในเวลากลางคืน นิ่งแล้ว ข้างพระพักตร์ ของพระศาสดา ได้ฟังแล้ว ซึ่งธรรม ฯ ครั้งนั้น อ. ปิติ อันมีวาระห้า แผลไปอยู่ ตลอดสรีระของพราหมณ์นั้น เกิดขึ้นแล้ว ฯ อ. พราหมณ์นั้น เป็นผู้ใคร่เพื่ออันบูชา ซึ่งพระศาสดา เป็น คิดแล้วว่า ถ้าวว่า อ. เรา จักถวาย ซึ่งผ้าสาฎก นี้ไฉร อ. ผ้าเป็นเครื่องห่ม จักไม่มี นั้นเทียว แก่นางพราหมณี อ. ผ้าเป็นเครื่องห่ม จักไม่มีแก่เรา ดังนี้ ฯ ครั้งนั้น อ. พัน แห่งจิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยความตระหนี่ท. เกิดขึ้นแล้ว แก่พราหมณ์นั้น อ. จิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยศรัทธา

ดวงหนึ่ง เกิดขึ้นแล้วอีก อ. พันแห่งจิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยความตระหนี่
 เกิดขึ้นแล้ว อีก ครอบงำอยู่ ซึ่งจิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยศรัทธา เมื่อนั้น ๆ
 อ. ความตระหนี่อันมีกำลัง ของพราหมณ์นั้น เป็นราวกะว่า ผูกถือเอาอยู่
 ข้อมห้ามซึ่งจิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยศรัทธานั้นเทียว ด้วยประการฉะนี้ ๆ
 เมื่อพราหมณ์นั้น คิดอยู่ว่า อ. เรา จักถวาย อ. เรา จักไม่ถวาย ดังนี้ นั้นเทียว
 อ. ยามที่หนึ่ง เป็นไปล่วงวิเศษแล้ว ๆ ในลำดับนั้น ครั้นเมื่อยามอันมีในท่ามกลาง
 ถึงพร้อมแล้ว อ. พราหมณ์นั้น ไม่ได้ आजแล้ว เพื่ออันถวาย ในยามอันมีใน
 ท่ามกลาง เมื่อนั้น ๆ ครั้นเมื่อยามอันมีในภายหลัง ถึงพร้อมแล้ว อ. พราหมณ์นั้น
 คิดแล้วว่า เมื่อเรา ครอบงำ กับด้วยจิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยศรัทธาด้วย
 ด้วยจิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยความตระหนี่ด้วย นั้นเทียว อ. ยาม ท. สอง
 เป็นไปล่วงวิเศษแล้ว อ. จิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยความตระหนี่ อันมีประมาณ
 เท่านี้ ของเรา นี้ เจริญอยู่ จักไม่ให้ เพื่ออันยกขึ้น ซึ่งศิระะ จากอบาย ท. สี่
 อ. เรา จักถวาย ซึ่งผ้าสาฎก ดังนี้ ๆ อ. พราหมณ์นั้น ครอบงำแล้ว ซึ่งพันแห่งจิต
 อันประกอบพร้อมแล้วด้วยความตระหนี่ กระทำแล้ว ซึ่งจิตอันประกอบพร้อม
 แล้วด้วยศรัทธา ให้เป็นปุเรจาริก ถือเอาแล้ว ซึ่งผ้าสาฎก วางไว้แล้ว ณ ที่ใกล้
 แห่งพระบาท ของพระศาสดา ได้กระทำแล้ว ซึ่งเสียงอันดัง ลั่นสามครั้ง ว่า
 อันเรา ชนะแล้ว อันเรา ชนะแล้ว ดังนี้ เป็นต้น ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. พระเจ้าปเสนทิโกศล ทรงสดับธรรมอยู่ ทรงได้ยินเสียงนั้น
 จึงตรัสว่า ท่านทั้งหลายจงถามพราหมณ์นั้น ได้ยินว่า เขาชนะอะไร ๆ พราหมณ์
 นั้น ถูกพวกราชบุรุษถาม จึงแจ้งความนั้น ๆ พระราชา ทรงสดับความนั้นแล้ว
 จึงทรงดำริว่า พราหมณ์ทำสิ่งที่ผู้คนทำได้ยาก เราจักทำการสงเคราะห์เขา
 จึงทรงรับสั่งให้พระราชทาน ผ้าสาฎกคู่ ๑ ๆ เขา ได้ถวายผ้าสาฎกคู่ ๑ เมื่อนั้น
 แต่พระตถาคตนั้นแล ๆ พระราชา จึงทรงรับสั่งให้พระราชทานให้ทวีคูณขึ้นอีก

คือ ๒ กุ ๔ กุ ๘ กุ ๑๖ กุ ๑ เขา ได้ถวายกุผ้าสาฎกแม่เหล่านั้น แด่พระตถาคต
เช่นเดียวกัน ๑ ครั้นต่อมา พระราชาทรงรับสั่งให้พระราชทาน ผ้าสาฎก ๓๒ กุ
แก่เขา ๑ พราหมณ์ เพื่อจะเปลื้องวาเทว่า พราหมณ์ ไม่ถือเอาเพื่อตน สละผ้าที่
ได้แล้ว ๑ เสียสิ้น จึงถือเอาผ้าสาฎก ๒ กุ จากผ้า ๓๒ กุ นั้น ก็ เพื่อตนกุ ๑
เพื่อนางพราหมณีกุ ๑ ได้ถวายผ้าสาฎก ๓๐ กุ แด่พระตถาคตเช่นเดียวกัน ๑
ฝ่ายพระราชา เมื่อพราหมณ์นั้น ถวายถึง ๑ ครั้ง ได้ทรงมีพระราชประสงค์
จะพระราชทานอีกเที่ยว ๑ ในกาลก่อน พราหมณ์ช่อมหาเอกสาฎก ได้ถือเอาผ้า
สาฎก ๒ กุ ในจำนวนผ้าสาฎก ๖๔ กุ ๑ ส่วน พราหมณ์ช่อจุฬาสาฎกนี้
ได้ถือเอาผ้าสาฎก ๒ กุ ในเวลาที่ตนได้ผ้าสาฎก ๓๒ กุ ๑ พระราชาทรงบังคับ
พวกราชบุรุษ ว่า พนาย พราหมณ์ทำสิ่งที่ผู้คนทำได้ยาก ท่านทั้งหลายพึงให้นำ
เอาผ้ากัมพล ๒ ผืน ภายในวังของเรามา ๑ พวกราชบุรุษ ได้กระทำตาม
รับสั่งนั้น ๑